

Nr 175.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige; given Stockholms slott den 19 mars 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen antaga härvid fogat förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

G. Malm.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 (nr 337) angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 (nr 66) om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Härigenom förordnas, att andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige skall erhålla följande ändrade lydelse:

Från utfärdandet av denna lag intill utgången av år 1926 skall i fråga om lappars bosättning å kronojord inom lappmarkerna och renbetesfjällen i Jämtlands län gälla, förutom vad särskilda författningar innehålla om bosättning å kronomark, att tillstånd till uppförande av boningshus med eller utan någon därmed sammanhängande, på eget äventyr för åverkan av renar upptagen odling jämte ladugård må beviljas av Konungen, som därvid i varje särskilt fall prövar, på vilken plats och i vad mån anläggningen må äga rum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1925.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1924.*

Närvarande: Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Malm anför efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet:

»Genom en den 23 mars 1917 dagtecknad proposition (nr 169) förelade Kungl. Maj:t 1917 års riksdag ett förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 (nr 66) om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige. En av de i förslaget upptagna ändringarna rörde lapparnas rätt att bosätta sig å kronomark inom lappmarken och renbetesfjällen i Jämtlands län och att därstädes uppföra bostadshus, vilket förslag avsåg att i allmänhet förebygga renskötande lappars bosättning å kronomark. Vad förslaget härutinnan innehöll vann emellertid icke riksdagens bifall. I stället anhöll riksdagen, i samband med lagförslagets antagande i vissa delar, i skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 juni 1917 (nr 374) att lapparnas bosättningsfråga och vad därmed ägde sammanhang måtte återupptagas till förnyat övervägande i samband med en tillämnad revision av hela lapplagstiftningen. Riksdagen antog för sin del med avseende å förevarande fråga en övergångsbestämmelse av innehåll att från lagens utfärdande intill utgången av år 1920 skulle i fråga om lappars bosättning å kronojord inom lappmarkerna och renbetesfjällen i Jämtlands län gälla, förutom vad särskilda författningar innehölle om bosättning å kronomark, att tillstånd till uppförande av boningshus med eller utan någon därmed sammanhängande, på eget äventyr för åverkan av renar upptagen odling jämte ladugård finge beviljas av Konungen, som därvid i varje särskilt fall ägde pröva, på vilken plats och i vad mån anläggningen finge äga rum. Den av riksdagen sålunda antagna bestämmelsen godkändes sedermera av Kungl. Maj:t och ingick i den lag, som utfärdades den 19 juni 1917 (nr 337).

Då Kungl. Maj:t den 13 juni 1919 tillsatte en kommitté för utförande av en allmän revision av gällande bestämmelser rörande lapparnas förhållanden inom riket, uppdrog Kungl. Maj:t åt kommittén att jämväl utreda frågan om lapparnas bosättning. Sedan denna kommitté anmält, att kommittén icke förrän längre fram kunde fatta ståndpunkt till berörda invecklade fråga, och hemställt, att ifrågavarande övergångsbestämmelse måtte prolongeras att gälla tills vidare intill utgången av år 1922, avlät Kungl. Maj:t i enlighet med denna hemställan proposition (nr 37) till 1920 års riksdag. Denna pro-

position blev av riksdagen bifallen, och den 12 mars 1920 (nr 83) utfärdades lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige, genom vilken förstnämnda lag övergångsbestämmelsen förlänades giltighet intill utgången av år 1922.

Som kommittén icke medhann att avgiva betänkande i berörda fråga å sådan tid, att nya bestämmelser i ämnet kunde meddelas att lända till efterrättelse från ingången av år 1923, anmälde vid föredragning inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 9 december 1921 dåvarande chefen för justitiedepartementet efter samråd med kommittén förslag därom, att ifrågavarande övergångsbestämmelse måtte, i likhet med vad som ägde rum år 1920, prolongeras på två år eller intill utgången av år 1924; och avlät Kungl. Maj:t i enlighet med hans hemställan proposition (nr 5) till 1922 års riksdag, av innebörd att i andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige såsom stadgandet lyder enligt lag den 12 mars 1920 orden »tillsvidare intill utgången av år 1922» skulle utbytas mot orden »intill utgången av år 1924». Denna proposition blev av riksdagen bifallen, och den 24 februari 1922 (nr 57) utfärdades lag i ämnet i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag, genom vilken lag ifrågavarande övergångsbestämmelse förlänades giltighet intill utgången av år 1924.

Kommittén har numera fullgjort sitt uppdrag och under senare delen av år 1923 avlämnat betänkande, innefattande förslag till bestämmelser bland annat i förberörda fråga. Ärendet har emellertid ännu icke kommit i det skick att detsamma kan föreläggas riksdagen å sådan tid, att nya bestämmelser i ämnet kunna meddelas att lända till efterrättelse från ingången av år 1925. Den ifrågavarande övergångsbestämmelsen måste således nu ytterligare prolongeras, och föreslår jag, att detta, i likhet med vad som ägde rum år 1922, åter sker på två år eller intill utgången av år 1926. Jag har därför låtit utarbeta ett lagförslag, innefattande att i andra stycket av ifrågavarande slutbestämmelser såsom stadgandet lyder enligt lag den 24 februari 1922 orden »intill utgången av år 1924» utbytas mot orden »intill utgången av år 1926».

Föredraganden uppläser härefter berörda lagförslag eller *förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige*, vilket förslag var av den lydelse bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmåler, genom utdrag av protokollet inhämtas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan tackes Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:
Herman Hultkrantz.

¹ Bilagan, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade förslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 14 mars 1924.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet SUNDBERG,
regeringsrådet THULIN,
justitierådet STENBERG,
justitierådet KÖERSNER.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 7 mars 1924, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 (nr 337) angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 (nr 66) om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. byråchefen för lagärenden i socialdepartementet, hovrättsrådet Philipp Aastrup.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
Erik Ölander.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1924.

Närvarande: Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETERSSON.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Malm, anmäler lagrådets den 14 mars 1924 avgivna utlåtande över det den 7 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 (nr 337) angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 (nr 66) om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige*, däri lagrådet förklarat sig lämna förslaget utan anmärkning.

Departementschefen hemställer, att förslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten förordna, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Carl Stålhammar.